

Nro 9.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Januariusnak 31-dik napján 1794.
esztendőben.*

Helvétzia.

Pethion, Páris városának néhai fő polgárme-
tere, áthatatlanságáról, királyához, hazá-
jához való hiveségtelenségéről, igen híressé lett
ember, a' Frantzia K. Társaság ellen lett öszve
esküvéséért meg fogattatván, alkalmatosságot ta-
lált a' tömlőtzből való ki szökésre, 's Helvétziá-
ba való által menetelre. Félvén ő az utánna in-
tselkedő Jacobinusoknak dühösségétől, *Mellingen-
be* ment, egy oltly kis városkába, a' hol nem
sok idegen emberek szoktak meg fordúlni. Ugy
gondolkozott, hogy valamint *Montesquieu Gene-
tál*, és *Sillery* asszony *Bremgartenben*, úgy ő is

tsendesen és bátorsággal lakhatik *Mellington*; de felettiébb meg tsalatkozott reménységében. Jól lehet sem *Montesquieu*, sem *Sillery* állzony aratlanságokkal nem ditsekedhetnek, jóllehet mind ketten rézesültenek a' Fr. veszedelmes revolútióban, és háladatlansággal lizették vissza a' királyi udvarnak velek között sok kegyeimességeit, 's ez által méltókká tették magokat a' közönséges meg ítálásra: mindazáltal még is felettebb való nagy különbség vagyon ezek közti, és egy olly ember közt, a' ki XVI *Lajosnak* meg öleltetésében, és a' Frantzia király szolgálatyában lévő *Helvéusoknak* kegyetlen le mélfároltatásokban részt vett. Lehetetlen vólt nékie egy oly nemzet közi, a' mely a' betsületet, vallást, és jó erköltsöt egy formán szereti; sokáig meg maradni és szenvedetni. A' *Berna* Tanátsnak sürgetéséte, ki küldötte őtet a' *Tigurumi* körmány szék *Mellingenből*, és már most, nem tudatik, hová vette légyen magát. Valamiképen több társai, úgy ő is, előbb vagy később keleptzébe fog kerülni, és a' gyllotinét meg fogja kóstolni, a' mely régtől fogva kéfzen vagyon szolgálatyára. De bator e' nem lenne is, *districtus ensis cui super impia cervice pendet, non Siculae dapes, dulcem elaborabunt saporem, non avium cytharaeque cantus somnum reducent*, az az: a' gonofz lelki ismérű ember a' haraszt tsörgésétől is meg retten.

Lausannából ír. tik, hogy múlt Dec. 22. dikién bé akartak a' Fr. patrióták *Génevába* tsapni, és azt egészlen ki pusztítani; de mivel *Carteaux* General magát a' N. Gyűlés előtt gyanússá téven, vasra veretett; 's *Párisba* vitetett 25 húszár kísérése alatt, hajó törést szenvedett gonofz fel tételek. Ha egyébből nem is, leg arább tsak ebből is tapasztalvára a' *Helvéusok* a' *Frantzia Jacobinusoknak* szines barátságokat, arra határozták meg magokat, hogy a' hadakozásnak végződéséig fegyveres neutralitást fognak tartani, az az, nem fognak ugyan ellenek fegyvert, de azomban cilly lábra állitják magokat, hogy akármelly

órában, és szempillantásban kívánádják a' szükség, illendőképen védelmezhessek hazájokat. — A' *Genevai* lakosok is nagyon ki mutatták az által fogaiknak fejejét, hogy Előjáróiknak akaratyok 's engedelmekek ellen meg inneplették *Tulón* vilfza vétetésének emlékezetes napját. *Soulavie* Apátúr a' Fr. K. Társaságnak Helvétziában mulató követje; *Carteaux* Generállal való czimborázással vádoltatván, vilfza hivattatott Párisba, 's kétség kívül mind kettőt meg fogja *Madame Grillotine* ölelgetni.

Török Ország.

Nem héjjába küldetett *Konstantzindpolyba* az Orosz követ, nemcsak tsupa szokásból; hanem leg inkább azért, hogy a' reá bízott fontos dolgokat, mennél jobb móddal lehet, végbe vihessék. Az azokra nézve bé adott írásaira még ekkorig semmi választ, nem nyert a' Török ministeriumtól, melly leg inkább azért halogattya napról napra a' felelet adást, hogy láthassa elsőben; minénnü indulattal viseltek a' *Pétervári* udvar az Osmáni uralkodó fejedelemhez, kívánnya é kívánóságát tellyesíteni, avagy nem? Sok neszébb látó politikusok úgy gondolkoznak, hogy e' két udvar közt való békesség nem fog sokáig állandó lenni, sokkal nagyobb tettetéssel viseltek egymáshoz, hogy sem mint hosszas éggýességet és barátságot lehetne köztök reményleni. Már is nagy nyúghatatlanságot okozott a' musulmánokban az a' kedvetlen hír, melly azt adta tudtokra, hogy a' szomszéd Orosz tartományokban; nevezetesen Sebastopolishan, Oczakovban, és Chersonban sok hadakozó hajók készitettek; hogy az első intésre készek vitorláikat szélnek botosítani — hogy ugyan ottan sok tábori magazinumok legyenek, és hogy a' szomszéd Orosz tartományokban 100 ezer fegyveres ember állyon készen. Ahozképest meg parantsolta a' Divánnak a' Török Császár, hogy e' dolognak szorossan végére menyjen, és hogyha nem tsupa költemény az

erről támadott hír, oly lábra tétetessék a' Bironadalomnak mind szárazon, mind vizen való hadi ereje, hogy akármelly ellenkező környülálásokban is elegendő lehessen az ellenség feltételeinek megakadályoztatására.

A' Frantzia új Consúl tökéletes bá'országban gyakorollya maga hivatallyát azokra a' Frantziákra nézve, a' kik a' hármasszínű cokardat, avagy kalap rózsát le nem tették.

Frantzia Ország.

Hatodik esztendeje a' miolta a' szerentsélen Fr. revolúciónak sokáig lappangott tüze ki ütött, a' melly idotól fogvást, a' mint egy elmés Helvétus számba vetette, sok száz ezer lakos, sőt ha milliókat mondunk is, nem hibázunk, el vesztette életét. A' revolúció előtt való számlálás szerént, 26 millióra ment Frantzia Ország lakosainak száma, a' melly a' ki költözés, a' gyilkosság, a' külső és belső háború által, leg alább három millióval meg kissebbitetett. Hát az éhség, félelem, nyomorúság, és nyavalyák miatt hány száz ezer nem vesztette el életét. Mivel nagy résznek minden személy választás nélkül fegyvert kell viselni; akárki is könnyen képzelheti, mennyire alább szállott légyen ott a' földmivelés, és melly nagy szükség következzen abból néhány Frantzia tartományokban, mellyet most is ugyan már; de még jobban fogják jövő tavasszal érezni, mivel még eddig erőszakossan is el vétetett a' földnek termése a' szegény földmivesektől.

Párisban, e' folyó hólnapnak 10. dikén költ levélből ezeket olvassuk: Tagadhatatlan dolog, hogy a' rebellisek (igy nevezik a' Rojalistákat, az az, királyt kívánókat) még ki nem irtattak egészen, bátor ellenkezőképen szólottanak sokan a' N. Gyűlésben: mindazáltal már most,

utolsó menedék helyeket a' *Noirmoutier* szigetét is el vesztették, holott ekkorig bátoroságosan él-
tenek, és mivel égyességek lehetett az Anglu-
sokkal, gyakorta sok kárt tettenek a' republica-
nusoknak (h). Ezen szigetnek visszafel vételéről
illyetén jelentés ment a' Párisi N. Gyűléshez:
Decemb. 13-dik napján három helyen szállotta-
nak ki hajóink a' nevezett szigetre; az *első* azon
sániznak tsutsája mellett, a' hol erős battriája
volt ugyan a' pártosoknak, de azért még is el-
vettük azt rövid, de véres viaskodásunk után. —
Innen a' városba vették magokat, hanem tsak
ugyan itten sem lehetek a' veszedelemtől men-
tek, kéntelenek voltak magokat eggnéhány órá-
kig tartott ellentállásaik után fel adni, minekután-
na 500 ember közzülök el vesztegettetett volna.
A' rabságba ésteknek száma 1200 főre megyen,
a' kik közt 10 vagy 12 előjárók találatnak. —
50 ágyút, 7 vagy 8 száz flintát, és sok egyéb
hádi készületeket nyertük el tőlök. Igaz ugyan,
hogy a' *Nymfa* nevezetű hajónk, melly igen kö-
zel ment a' battriákhoz, el süllyesztetett, de
az azon lévő vitézeket ki mentettük a' veszede-
lemből.

A' *Strafzburghan* lévő nemzeti biztosok, azt
irták leg közelebb *Párisba*, hogy a' Fr. patrióta
seregnek nagy nyereségek volt a' Német Biroda-
lomban. A' *Spirai* káptalan, *úgymond*, 100 ezer
kanna bört, és eggnéhány ezer mérő gabonát
hagyott nekünk — a' püspöki udvar tele volt
borral és eleséggel, mindezek *Landauba* vitettek
által — a' templomokon lévő érczek le szaggat-
tattak, a' szenteknek képeik le rontattak — 6000
szál viasz gyertya találatott azokban, minden

(h.) *Noirmoutier*, *Nermoutier*, *dekkül Nigrum*
Monasterium, egy kis szigetetske a' *Gasho-*
niai tengerben, melly is ennekelötte a' *Condé*
hirtzegek öröksége vala.

arany 's eziüst edények, és harangok ki takarítat-
tak azokból. A' városnak kasszájában kevés kész
pénz találtatott. A' kereskedőknek táraikban ta-
láltatott portékák egy millióra betsültettek, mely-
lyek pénzé tételvén, a' katonák közt fel osztá-
tott. „ — *Dumont* nemzeti biztos még most is
fáradhatatlanul dolgozik a' *Somonqi* osztályban
találtatott kintsnek öszve takarításában, 's Páris-
ba való küldetésében. Eggyzersmind azt írta a'
N. Gyűlésnek, hogy ő sok titkos dolgokat tanált
ki, mellyeket vissza térésekor ki fog jelenteni.

A' közönséges jóra ügyelő Commissiót újob-
ban meg hagyta, 's meg erősítette a' N. Gyűlés
előbbi hivatalyában, eggyzersmind eggynehány
végzéseket hozott, nevezetesen, hogy minden fe-
lül irások (inscriptiók) ennekutánna nem más ide-
gen, hanem Frantzia nyelven tétessenek; hogy
a' régiek, ki vévén azokat, a' mellyek a' kirá-
lyoknak és neméseknek emlékezetekre tétettek,
régi valóságaikban meg hagyattassanak; hogy
a' Frantzia gyalogság féi brigádákra osztattasson
fel, 's minden brigáda három batalion gyalogság-
ból, 's egy compánia pattantyúsból álljon;
hogy a' vég váraknak kormányozói meg nem ha-
tározott időre rendeltessenek; hogy az első li-
neán lévő várak kormányozóinak 4800; a' má-
sodik lineán lévő várak kormányozóinak 3800,
a' harmadik lineán lévő várak kormányozóinak
pedig 3400 lívrából álló esztendei fizetések le-
gyen. E' mellett szabad kvártélyok, és egy ti-
toknokjok; hogy a' Frantzia lovasság 22 rége-
mentel öregbitessen; hogy *Durand Montpelliernek*
polgármestere, a' revolutiónalis szék kezébe adat-
tasson; hogy a' pintzékben, 's másutt találtatán-
dó saletrom gyűjtetessen öszve, 's készítessen
belöle puska-por s. a. t.

Azt is el végzette a' N. Gyűlés, hogy a' Spa-
nyólok által el fogattatott patrióta katonák vegy

pénzen ki váltattassanak, vagy ki tseréltessenek; hanem *Ricardos* Spanyol Generál, tellyességgel nem akar a' patrióta Generálokkal alkúba bötösatkozni, és sem a' N. Gyűlést, sem a' Fr. Közön-séges Társaságot, sem a' közöséges jóra ügyelő Commissiót, sem a' Fr. Generálisokat olya-naknak lenni ismérni nem akarja, a' kikkel ő néki, mint törvényes Fejedelem jobbágyának, 's hadi vezérének égyességre lehetne lépni. Hőz-zájok küldtetni Izokoit leveleit is ekként szok-ta utasítani: *Ahoz, akárki legyen az, a' ki a' Frantzia tábort kormányozza.*

Melly nagy kárára lett legyen a' Fr. K. Tár-saságnak *Valonciának* el veszése, a' melly erős-séget, t. i. *Koburg* hertzeg kemény ostrom által a' múlt nyáron tőlök el vett, onnan ki tettik, hogy annak vissza vételére négy milliom jutalom tételett fel. Hanem mivel nemtsak az ostrom ál-tal el ronthatott kő-falakat meg újította, hanem e' mellett új erősségekkel is környül vétette azt *Ko-burg* hertzeg; nem könnyen lehet azon négy mil-liomból álló jutalmat el nyerni.

Jelentettük már ennekelőtte, hogy sok ágyúk-nak, a' mellyeket az onnan ki költözött Anglu-sok el nem vihettek magokkal, süto lyukait bé lizegették. A' Frantzia elmésség ezeknek meg or-voslásokra is könnyű eszközt talált, olly eszközt, mellyel még más nemzetek mind ekkorig nem él-tek. Tudnillik kettős töltést tesznek az illetén ágyúkba, a' tsőnek végső részét keményen bé dugják, a' dugón hagyatott kis lyukatskán a' töl-tést meg gyújtják, mellynek ereje által a' süto lyukakba veretett vas lizegek ki vettetnek, 's égy-szeriben halzon vételüekké tételnek az ágyúk. — De ez veszedelmes elmésség, mert az ollyan ágyúk a' kettős töltéstől könnyen meg hasadhat-nak, és széllyel szakadhatnak, és akkor nem vél-na tanátság közel állani.

Ambár nagy tekintetben legyenek is a' Franziáknál a' Jacobinusok: találtatnak mindazáltal olly bátor férfiak, a' kik mind azt az egész társaságot közönségesen, mind annak néhány tagjait magánosan meg támadni mérézflették. Ezeknek a' bátor szívű embereknek fejeik *Phelipeaux*, és *Camille Desmoulins*, a' kik *Herbertet* a' *P. Duchesne* nevű újság leveleknek íróját alá való, két színű *Sancoulotnak* nevezik, és azzal vádojják a' mostani hadi ministert *le Bochot*, hogy ő 130 ezer livrát adott volna amannak, olly végből, hogy azt a' Párisi szükölködő lakosok közt ki osztogassa. A' Revolutionaris Commissiót is meg támadták e' két bátor szívű emberek, 's avval vádojják, hogy sok ártatlan embert küldöttek volna már a' más világra. A' közönséges jóra ügyelő Commissiónak pedig azt hánnyak szemére, hogy a' *Vendei* osztályban lévő pártos Rojalisták ellen való hadakozást készv akartva húzták hosszú ideig, az által, hogy a' jó Generáloktól mint p. o. *Westermantól* a' kormányt el vették, 's más értetlen és gyakorlatlan emberekre bízták légyen azt.

Akármit kégyetlenkedgyenek a' Jacobinusok, akármit veztegecsék ok az ártatlan vért, lehetetlen a' királyt kívánókat magok között egézzlen ki irtani. Bizonyosság erre néhai *Lyon* városa; hány ezernek nem kellett a' gvillotinét meg kóstolni? hány ezeren nem süllyesztettek el a' vízbe? hány ezer nem ül még most is a' tömlöztöknek fenekén, 's minden szempillantásban várhattya halálra való hirtzoltatását: még is mindazáltal e' példás büntetés által sem lehet benne a' királyhoz való hajlandóságot meg fojtani. A' halálra sententziáztattak minden haláltól való irtódzás, minden színekben való változás nélkül mennek az öldöklő piatzokra, mintha ugyan mennyegzői vendégségre vitettetnének. —

Most még nagyobb áristocraták, mint voltak ennelelőtte. Minden ör-álló helyre leg alább 12 embert kelletik a patrióta Elojáróknak állítani, másként vagy agyon lövetteznek, vagy meg öletteznek éjtszakákon. Egy patriótának sem lehet éjjel magásosan bátorsággal járni az útzákon; még most is gyakorta hallatik ez a szó: *Éllyen a' király!* Kvártélyaikon sem lehet a' patrióta katonáknak magásosan hálgniok, különben rajtok ütnek a' titkos Rojalisták, 's meg ötik őket. — Még a' *Lyon* környékén lakó parasztok is hajlandóbbak a' királyhoz, mint a' Frantzia constitutióhoz, 's gyakorta tüzet adnak a' patriótákra, de kik? ki nem lehet tanulni. — Szava lihető emberek befzélilik, hogy *Metz* és *Nantes* városai között is egy új *Vendée* támadott, (*Metz* Lotháringiának, *Nantes* pedig felső Bretagnianak erős és népes városai) a' melly a' régi *Vendénél* sokkal veszedelmesebb a' Fr. patriótákra nézve, és imé e' mondatik a' Frantzia seregek hirtelen lett vissza térések' okának lenni, hogy így még első fűvében meg fojthassák az ottan támadott pártosságnak gyümölsét. — A' mint hallatik, igen sok parasztok meg fogattattak Lotháringiában, és hogy el lehessen öszve gyűlléseknek helyeit titkolni, minden törvény tétel nélkül meg öletteznek.

Nem régiben azt mondotta *Robertspierre* a' Jacobinusok klúbjában, hogy egy Európai nemzet sem méltó a' Frantzia izabadságra, következésképen úgy kelletik velek bänni, mint a' Fr. Köz. Társaság rabjaival. — Mit miveltek, úgy mond ő, még ekkorig más Európai nemzetek a' izabadságnak hasznára? semmit sem; aliozképest azt javasiotta, hogy egy tudós pennára kelzene az Angliai gonosz politicának le irását bizni, a' melly nyissa fel a' Brittusoknak vakoskodó szemeiket, húzza le az azokon lévő hályogot, 's serkentse fel őket a' revolutióra.

Hadi Történetek.

Fort - Louisnak Frantzia kézre lett által engedtetéséről illyetén magános tudósítást vettem múlt Szombaton a' *Rajna* mellyékéről egy velem levelező jó barátomtól. „En corpusunknak Izámára *Steinmaurer* nevű faluba küldtettem két órányira *Fort - Louistól*, melly útamról következő újságokkal kedveskedhetek. E' folyó hónapnak 17-dik napját követett éjjel, 12 órakor *Fort - Louis* várát a' miénk meg minirozváb, feltsappantatták. Már dél előtt által jöttek hozzánk a' *Rajna* vizén a' szegény lakosok, az ott őrizetben feküdt Cs. K. katonaság pedig estéli 9 órakor. Hét minák ásattak a' vár köfalai alá, a' leg nagyobb minába 140 mázsa puskapor tetődött, a' kis zsebekbe pedig 60's 70 mázsa. A' kasszárma, fegyveres ház, és puskaporos tornyok alá külön külön minák ásattak, a' házak imitt amott meg voltak gránátokkal hintetve. — Minekelötte el süttettek volna a' minák, keménynyen pattogtak a' gránátok, a' mina meg gyújtatván az egész várfok és város éggyszerre egy kő halommá és tüzzé leve, és még most is ég. — A' szegény lakosok elegendő szekereket nem kaphatván vagyonaiknak által hozatására, olly nagy óltóság volt azon nap, hogy három's négy száz forintot érő jószágot 20 forinton meg lehetett volna venni — a' metzett bársony székeknek tuceteje egy húszason, a' leg szebb commod 10's 12 garason adódott el, a' leg szebb metal kementzék égy két húszason, a' gabona, széna, fa, még tsak áruba se mentek, 's mind oda is égett, a' mit ki nem lehetett vinni. *Baden* nevezetű városban a' rothasztó hideg sok katonát és lakost meg öl. *Bogavits* Májor, és *Lakner* hadnagy, a' kik a' retirárában sebbe estek, meg hóltak. — Most már tsendesebben viselik magokat a' Frantziák, és tsupán a' prédálással divertáillyák magokat. — *Speyerben*, *Vormátziában*, és *Frankenthalban*, szörnyű kégyetlenséget vífznek végbe.

égő kanótzokkal mennek a' házaknak és tsüröknek, úgy kiztetik a' szegény lakosokat a' pénzadásra. Itten (értsd *Karlsruhét*) 80 ezer paraszt fegyveresítettik fel a' *Rajna* őltalmazására, és már ki is szedettek 18 elztendőstől fogva 36 elztendősig, a' kik minden felől keménnyen exerciroztatnak a' fegyverben, mindenütt keménnyen kézzittetik és vásároltatik a' fegyver. A' Pruszszus armadia a' Rajnán túl két órányira *Oppenhejm* előtt áll. A' mi armádiánk a' Rajna mentében *Báseltől* fogva szinte *Oppenhejm* arányába, *Majnozhoz* öt órányira fekszik, a' hol én 100 emberrel a' leg szélső vigyázaton vagyok. A' sok Alsatziából velünk ki rohanó nép nagy drágaságot okozott ezen a' környéken, a' zabnak köbli hat 's hét forint. Gróf *Wurmser* commandirozó Generálunk *Bétske* mene, 's *Waldeck* hertzeg vé által a' commandót s. a. t. *Irtam Karlsruhban* 8. dik Jan. 1794.

Minémű kégyetlenséggel viséltessenek a' Frantziák a' Rajnán túl fekvő Német Birodalombeli helységekben, azokban t. i. a' hová múlt hólnapnak végén lábaikát bé tették, meg tettzik azon sattszólo levelekből, mellyet *Frankenthalban* az úttzáknak szegeleteire ki szegezettek, és a' mellyet a' Bétsi udvari újság is tegnap előtt közönségesse tett: A' *Frankenthal* Előjárók, *ügymond*, kötelesek kéttzer 24 óra alatt a' lakosoktól következő dolgokat ki szerezni. 1. 5000 inget, még pedig nem imillyent amollyant — 2.) 500 gyapjú terítőt avagy pokrót; 3.) 2500 lepedőt; 4.) 700 pár új, vagy még jó tzipöt, melyekben jó szögek legyenek; 6.) minden kereskedőknek bolyaikkban, avagy tárházakban le tetett hafzonvető polztót; minden kalaposoknál, vagy másutt fel találtatandó jó süveget; minden jól el kézzült bört, mellyek hordattassanak öszve a' polgári Előjárók által meg határozottatandó helyre; 7.) minden hadi eszközöket, u. m. flintát, pistolyt, kardot, nyerget, zablát, korbátsot, ló terítőt; stíflit, eggy szóval, mind azt,

valami éggyszer a' lovas katonának szükséges kötelesek a' lakosok kétrzer 24 óra alatt a' meghatározatandó helyre fel vinni; 8.) Hogyha 48 óra alatt a' kivánt 700 pár tzipő ki nem szereztek; tehát minden lakos, a' kinek jó tzipma lejénd lábain, fogattasson meg, 's tétetessen árestomba; 9.) minden varga köteleztetik a' Frantzia katonák számokra dolgozni, még pedig jó tzipmákat készíteni, 's azokat, az Előjárók által meg meghatározatandó helyre fel vinni. — 10.) Hogyha 48 óra alatt ki nem fognak a' kivánt dolgok állítatni és készítettetni; tehát elsőben is a' polgármester tétetessen árestomba, annakutánna a' több előjárók, és gazdag lakosok mind addig, míg a' kivánt dolgok ki nem fognak szereztetni. 11.) A' 48 órák el telések után minden házak keményen meg fognak vizgáltatni, és hogyha a' kivánt tzipkelyek közzül valamellyik azokban találtatni fog, a' háznak gazdája fogattasson meg, 's úgy bánattasson vele, mint pártos emberrel. 12.) A' Frankentháli municipálitástól függő municipálitások hasonlóképen kötelesek lennek a' kivánt tzipkelyeknek ki szerzésekre, még pedig a' helységnek népességéhez képest, némellyik többre, némellyik kevesebre. Ahozképest tartozik a' Frankentháli municipálitás azon helyekre a' proportió szerént ki osztani a' kivánt tzipkelyeknek ki szereztetéseket. — 13.) Köteles leszen a' *Frankentháli* municipálitás, avagy polgári Előjáró-szék, a' meg határozott 48 órák alatt, minden fel találtatandó gabonát és eleséget a' 36 szám alatt való tárházba bé vinni. — 14.) Ezen kívánság mind két nyelven, u. m. Német és Frantzia nyelven nyomtattasson és szögeztessen ki, hogy ekképen senki se menegethesse magát annak nem tudásával. — 15.) Ezen ki nyomtatandó nyomtatványokból minden hozzá tartozandó helységekbe elegendőt küldgyön a' Frankentháli municipálitás. Iratott Frankenthalban, a' havas hólnapnak, az az, Januariusnak 23-dik napján, az oszlohatatlan Frantzia Köz. Társaság.

nak 2-dik esztendejében. — *Mounier*, Nemzeti Biztos a' *Rajna* és *Mosel* Frantzia ármádiájánál.

Közelebb történt hadi dolgok.

Koburg hertzegnek hadi Cancelláriához küldött tudósítása szerént, Januariusnak 20-dik napjáig ezek voltak a' nevezetesebb történetek:

1. *Mólnár* fő hadnagy a' Császár hufzár regimentéből Januar. 11-dikén dél előtt *Kibovil* és *Vasignies* közt meg leste a' Frantzia portázni ki ment katonákat, rajtok ütött, 9 embert közülök le aprított, egy lovas vadász és két dragonyos katonát el fogott.

2. Jan. 13-dikán *Baisieuxnél* ki ütött Frantzia gyalogságot az *Odonell* szabad seregéből való hadnagy *Trauttman* eggynéhány hufzárokkal meg támadta, 3-at közülök le vágott, a' többit pedig széllyel kergette, a' melly kis tsatában, egy káplár és egy ló kaptanak sebet.

3. Fülébe menvén *Michalevich* Obesternek, hogy *Landrecy* és *Ors* közt, 8 Frantzia Füsilier és egy compánia gránátéros cantonirozzon, avagy tanyázzon két négy fontos ágyúval, a' Szerviai szabad seregnek kapitányára *Petrovich Radichra* bizta azoknak el fogattatásokat. Ez ki választván a' nevezett sereg közül 200 embert, két felé osztotta őket, egy részét *Petrovich Sándor* kapitány vezérlése alatt Jan. 15-dik napját megelőzőtt éjjel indította ki, a' másik részével pedig ugyan akkor maga által ment a' *Sambre* vizének jeges hátán *Landrecy* és *Ors* közt. Mind ketten eggyfersmind rohantak az *Orsban* tanyázott elenségre, mellyből két óráig tartott kemény viaskodások után 14 embert el fogtak, a' többit pedig mind egy lábíg le aprították kapitányokkal éggýütt. Következett napon, reggeli hét órakor 2 ágyúval, 1 haubitzával, 1 batalion gyalogsággal, és 1 escadron lovassággal *Ors* alá menvén,

az ellenség keményen tüzelt arra, és minden fűton módon által akart a' *Sámbra* vizen menni. Az *Orsban* lévő Cs. K. commandó, mely kemény lövőköl, Tyrolisi vadászokból és Szerviai szabad seregbeli katonákból állott, és *Petrovich Sándor* kapitány, 's *Jovonovich* hadnagy által vezéreltetett, öly vitézi módra viselte magát, hogy bátor dél után egy óráig tartott legyen is a' viaskodás, még sem engedték magokat azon helyből ki mozdíttatni. Ezen tsatában, *Michalevich* Obester tanúbizonysága szerént, mások felett meg különböztették magokat mind vitézi szívek, mind okos hadi rendeléseik által *Dubna* artillerie fő Strázsamester és *Pulzky* Ingenieur kapitány.

4. Tudtára adattatván Uhlanus Obristlájtnánt *Schwartzenberg* hertzegnek, hogy *Boufzigni*-ből furazsirozni igyekezve az ellenség ki menni, a' már annakelőtte portázni ki küldetet Császár hűszár regimentéből való *Mólnár* fő hadnagy mellé ismét egy tüzg hűszárt adott, 's meg parantsolta, hogy igyekezzen az ellenségnek fel tételét meg akadályoztatni. Az említett fő hadnagy tehát Jan. 17-dikén *Boufzigni* alá ki indult; holott 50 lovas vadász katonára, a' kik a' furazsirungot fedezték, bukkant, rajtok tsapott; öket széllyel szórta, és a' leg közelebb lévő erdőig üzte, futásokban 5 embert vágott le, 4-et és 7 lovat fogott el közzülök. — A' sebbe esteknek számát lehetetlen volt a' sűrű köd miatt meg határozni. Részünkről két hűszár kapott sebet, de azt is szenvedhetőt.

Jan. 18-ikán, dél előtt 11 órakor, ismét egy batallion gyalogságból, 's 60 lovasságból álló Frantziáság ment *Ors* alá, és az ottan állott Cs. K. vigyázatra mind a' vele lévő két ágyúból, mind apróbb fegyveréből keményen tüzelt. — Mindazáltal ekkor is úgy viselte magát *Ivanovich* kapitány a' vezérlése alatt lévő Szerviai szabad seregbeliekkel, mint valóságos vitézhez illett, 's nemcsak nem engedte körme közzül a' nevezett

tanyát ki ragadni, sőt inkább sok Frantzia pátriótát küldvén a' más világra, tovább is megmaradott annak birtokában.

Anglia.

Ha igaz, a' mint néhány közönséges levelek erőssitik, Jan. 21-dikén kezdődött el Londonban a' Parlamentom. (Igy nevezetik Angliában az Ország Gyűlése, mellyről múlt éftendei újság leveleimben elegendőképen emlékeztem, 's leirtam annak minéműségét, tagjait, gyűlésének helyét, dolgainak folytatását s. a. t.) Sokan úgy vélekedtek, hogy az udvari és nem udvari rész között nagy vezekedés fogna következni, azonban, hogyha néhány közönséges leveleknek hitelt adhatunk, Lord Fox, a' nem udvari résznek szájja, egészen meg változtatta Pitt minister iránt való indulattját, 's azt mondatik mondani: Nem szükség, *ügymond*, egymással való vetélkedéssel az időt töltenünk, a' körülöttünk való veszedelem nagy, 's mindnyájunknak az emberi nemzet közt való tsendességnek fenn tartatásán kelletik igyekeznünk, más időre halafzthattyuk az éggymással való vetélkedést.

A' Frantzia Országba való bé menetelre rendeltetett hajó seregről ekként okoskodik egy mulattságos külső újság író: A' Fr. Országba való bé lépésre rendeltetett hajók és seregek készen vagynak, 's akár mint politizállyon azon valaki, annál igazabb nints, hogy ezen fel tétel tökéletességre fog vitettetni — *Sed quomodo? — quando? — quibus auxiliis?* e' már olly titok, mellybe nem minden politicus kolompáros tekinthet bé. Hanem a' nem titok, hogy erre a' fontos készületre már is hat millió font sterlinget költött a' Londoni ministerium.

Elegyes Tudósítások.

A' Londoni ezüst és arany mivesek arra kötelezték magokat, hogy a' katonák téli köntöseik-

nek ki készítetésekre 100 font Sterlinget fognak adni, 's ugyan annyit azoknak a' szegény fabrikánsoknak számokra, a' kik a' mostani környül állások közt meg fosztattak mindennapi kenyerektől. Azt is meg határoztak, hogy mind feleségeikkel, mind leányaikkal selyem köntöst fognak viseltetni.

Olly nagy és kellemetes idő jár *London* körül, hogy nem régiben egy kertben öt tojás találtatott egy madár fészekben, és úgy bimbóznak 's virágoznak a' rózsafák és tókék, mint Juniusnak és Juliusnak hólnapjaiban.

A' *Londonba* küldetett Török követ, e' folyó hólnapnak 8 dik napján botsájtatott a' király eleibe audientiáca, ugyan akkor által is adta a' maga követségbeli hiteles levelét.

Portsmouthban, Nagy Britanniának egy nevezetes kikötő helyében 16 linea hajók fognak a' télen készíteni, még pedig nagy siettséggel, hogy így az első fittyentésre a' többi hajókhoz kaptcsolattathassanak. Egyiken sem lézen 74 ágyunál kevesebb.

Schneider Eulogius, a' kiről már néhány ízben emlékeztünk, két óráig tartó szegyen székre és a' háború végéig tartó tömlöztzre sentenziázattott a' Párisi revolutionalis szék által.

A' *Rajna* mellett táborozó Frantzia seregek közt két millió livrát osztattatott ki a' N. Gyűlés.

A' jelenvaló hólnapnak 9 ik napján tartatott ülésben a' *Tulón* alatt el fogattatott Spanyol és Anglus hadi tiszteknek neveik olvastattak fel, a' kik mint hadi foglyok Párisba parantsoltattak vitettni, és a' Luxenburgi palota alatt lévő fogházba zárattatni.

A' Német Birodalomban prédáló Frantzia seregek, nemcsak pénzt, arany 's ezüst edényeket, hanem még ágybelit is el ragadoznak, 's azok alatt hálának tábori sátoraikban, 's így akarják a' telet a' levegő alatt el tölteni.